

Vaasan Setlementin korvausvaatimus

Aluehallitus 20.01.2025 § 4

85/00.02.01/2025

Valmistelija Hartman Tuula
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 183 8410, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Vaasan Setlementti ry on toimittanut 9.12.2024 korvausvaatimuksen, jossa he vaativat Pohjanmaan hyvinvointialuetta korvaamaan heille 100.000 € heille aiheutuneesta vahingosta koskien kuntouttavaa työtoimintaa.

Vaasan Setlementti ry perustelee korvausvaatimustaan sillä, että heillä oli täysi toimintavalmius jo huhtikuusta 2024 vastaanottamaan kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita palveluun. Palveluun on ohjautunut asiakkaita niukasti. Vaasan Setlementin mielestä yllättäen kesäkuussa 2024 on tiedotustilaisuudessa kerrottu, että palvelukokonaisuuteen 3 ei ole pystytty osoittamaan asiakkaita. Vastausta siihen miksi ei myöskään palvelukokonaisuuteen 2 ole ohjautunut asiakkaita ei ole saatu. 26.8.2024 on saapunut ilmoitus, että palveluiden hankinta uusien asiakkaiden osalta keskeytetään toistaiseksi.

Vaasan Setlementti ry:n oman käsityksen mukaan yhdistykselle on aiheutunut vuonna 2024 yli 100.000 €:n negatiivinen tulos, joka pääosin perustuu hyvinvointialueen taitamattomaan toimintaan. Vaasan Setlementti ry pitää kohtuullisena, että hyvinvointialue osallistuu omalta osaltaan aiheutuneen vahingon kustannuksiin.

Kuntouttava työtoiminta on lakisääteinen palvelu, jonka järjestämisvastuu on hyvinvointialueella. Palvelua on järjestettävä sitä tarvitseville asiakkaille, mutta toteutusmuodosta päättää hyvinvointialue. Hyvinvointialueella järjestetään palveluja omana tuotantona sekä ostopalveluina.

Kesällä 2023 hyvinvointialue käynnisti kuntouttavan työtoiminnan dynaamisen hankinnan, jonka perusteella on valittu 37 kpl palveluntuottajaa tuottamaan palveluita siten, että kuusi yhdistystä tarjoaa palvelua 2-3 ja 31 yhdistystä palvelua 1. Vaasan Setlementti tarjosi ainoastaan palveluita 2-3.

Hyvinvointialue hankki kuntouttavaa työtoimintaa ostopalveluna täydentämään hyvinvointialueen omaa palveluntuotantoa. Tarjousasiakirjoissa on alusta lähtien ollut mainittuna se, että hyvinvointialue ei sitoudu ostamaan tiettyä asiakasmäärää tai ennalta määritellyllä rahamäärällä. Vuonna 2023 tehtyyn päätökseen on arvoitu, että kuntouttavan työtoiminnan ostopalveluihin varataan vuodelle 2024 maksimissaan 700.000 €. Arvio ei ole ollut lupaus palveluntuottajille.

Ostopalvelu 1 osalta palveluntuottaja sitoutuu tarjoamaan kuntouttavan työtoiminnan työtehtäviä, joko yksilöllisesti tai ryhmässä. Palvelu koostuu asiakkaalle järjestettävistä työtoiminnan tehtävistä, sekä työtoiminnan tehtävien ja työelämätaitojen ohjauksesta. Ostopalvelu 2 on yksilövalmennuspalvelu, jossa työtehtävien ohella tarjotaan myös ryhmävalmennusta. Ostopalvelu 3 on sisällöltään sama kuin 2 mutta lisänä on voidaan hankkia työ- ja toimintakyvyn kartoituspalvelua.

Kuntouttavaa työtoimintaa on järjestetty 16.9.2024 mennessä yhteensä 710 asiakkaalle, joista 189 asiakasta on saanu palvelunsa ostopalveluissa 2-3. Tarjoajat asetettiin etusijajärjestykseen saamiensa laatupisteiden perusteella. Vaasan Setlementti ry oli palveluissa 2 ja 3 molemmissa sijalla 3/6. Eli suurin osa asiakkaista on kohdistunut palveluun 1, jota Vaasan Setlementti ry ei tarjonnut lainkaan. Palveluihin 2-3 tuli ainoastaan kuusi tarjousta.

23.8.2024 on päätetty keskeyttää palveluiden ostaminen uusille asiakkaille palveluiden 2-3 osalta. Syynä päätökseen on ollut se, että hyvinvointialueen taloudellinen tilanne vaati ostopalveluiden karsimista. Jo palveluissa olevien asiakkaiden osalta palvelunostoa jatkettiin asiakassuunnitelman mukaisesti.

Palvelukuvauksessa ja sopimusdokumenteissa on kuvattu asiakkaiden ohjaamista tarkasti esim. palvelukuvauksessa näin:

Palvelutarpeen määrittäminen ja palveluntuottajan valinta

Tilaaja voi tehdä tilauksia asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti (asiakassuunnitelma) ja päättää itse, missä laajuudessa kulloinkin hankkii sopimuksen kohteena olevia palveluja.

Tilaaja määrittää asiakkaan palvelutarpeen tekemänsä arvion perusteella. Asiakkaan palveluntuottajaksi valitaan asiakkaan tarpeita vastaava, asiakkaalle soveltuvin ja asiakkaalle sopivin palveluntuottaja hyödyntäen sisäisissä kilpailutuksissa (ks. tarkemmin tarjouspyynnössä kohta Hankintamenettelyä koskevat lisätiedot, Hankintajärjestelmän sisäiset kilpailutukset) laatupisteistä muodostuvaa palveluntuottajien keskinäistä etusijajärjestystä. Palveluntuottajan valinnassa huomioidaan sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeudesta annetun lain (812/2000) 8 §:n mukainen asiakkaan itsemääräämisoikeus. Työtoimintapaikan soveltuvuutta asiakkaalle arvioidaan palveluntuottajan osallistumishakemuksessaan ja tarjouksessaan ilmoittamien tietojen perusteella.

Etusijajärjestys ja etusijakausi

Palveluntuottajat asettuvat sisäisen kilpailutuksen laatulupauksista saatujen pisteiden perusteella etusijajärjestykseen palveluittain (osa-alueittain). Etusijajärjestys on voimassa vain sisäisen kilpailutuksen jälkeisen etusijakauden ajan. Laatulupauksiin vastataan siten aina uudelleen ja niitä voidaan muuttaa sisäisten kilpailutusten yhteydessä. Laatulupauksista saadut pisteet ovat palvelukohtaisia. Palveluntuottaja voi saada maksimissaan 100 pistettä per palvelu. Etusijajärjestyksessä ensimmäisenä on laatulupausten perusteella parhaimmat pisteet saanut palveluntuottaja ja tämän jälkeen toiseksi parhaimmat pisteet saanut palveluntuottaja ja niin edelleen. Myös tasapistetilanne on mahdollinen. Tasapistetilanteessa valitaan asiakkaalle parhaiten soveltuva palveluntuottaja.

Etusijajärjestys ei yksin määritä sitä kuka palveluntuottaja saa kunkin asiakkaan vaan siihen vaikuttaa Laki asiakkaan asemasta ja oikeudesta. Asiakas voi itse vaikuttaa siihen mihin yksikköön hän hakeutuu eli asiakasta ei ohajta esim. yksikköön, johon hänellä ei ole realistista kulkumahdollisuutta tai yksikköön, jossa hänen turvallisuutensa voi esim. vaarantua muihin asiakkaisiin liittyvän historian vuoksi.

Vaasan Settlementti ry on suullisesti sekä tarjousasiakirjoissa kuvannut asiakasryhmäkseen ja palvelukseen työelämään suuntaavan kuntouttavan työtoiminnan. Tämä asiakasryhmä on kuntouttavan työtoiminnan asiakkaissa Pohjanmaalla vähemmistö, sillä useimmilla palveluun ohjautuvilla asiakkailla on suuria/pitkäaikaisia haasteita elämänhallinnassaan. Pohjanmaan hyvä työllisyystilanne vaikuttaa siihen, että työllistymismahdollisuudet ovat hyvät ja sosiaalipalvelussa olevat asiakkaat ovat lain mukaisesti sekä elämänhallinnan, että työllistymispolulla etenemisen tuen tarpeessa. Suurin osa asiakkaista myös ostopalvelussa 2-3 ovat pitkän kuntoutumispolun tarpeessa ennen työelämään siirtymisen suunnittelua. Joten Vaasan Settlementin rajaus työelämään suuntaavaan palveluun, rajasi potentiaalisia asiakkaita "paljon".

Vaasan Settlementti ry:n kilpailutuksessa jättämässään 10.9.2023 päivätyssä palvelun kuvauksessa kuvaa palveluaan mm. seuraavasti: Vaasan Settlementin tarjoaman kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on tukea asiakkaita, vahvistaa asiakkaiden työelämävalmiutta sekä mahdollistaa jatkopolkujen löytymistä työtoiminnan ja

monimuotoisen ohjauksen keinoin. Tavoitteena on asiakkaan henkilökohtainen tukeminen ja henkilökohtaisten tavoitteiden asettaminen. Jokaiselle asiakkaalle tuodaan esille jo tutustumisvaiheessa sekä perehdytysjaksolla, että työtoiminta on tavoitteellista ja että tavoitteena on lisätä päiviä kuntoutumisen myötä ja siirtyä asteittain työmarkkinoille. Asiakkaiden tehtävien vaatimustasoa kasvatetaan kuntoutuksen edetessä ja työtoimintapäivien määrää lisätään asiakkaan edistymisen myötä. Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on luoda hyvät edellytykset jatkopoluille sekä parantaa asiakkaan elämänhallintaa ja tukea kuntoutumista. Asiakkailta odotetaan kykyä noudattaa aikatauluja, halua osallistua toimintaan sekä halua parantaa omaa työ- ja toimintakykyä eri menetelmin. Asiakkailta ei saa olla akuutti päihdeongelma aloittaessaan kuntouttavassa työtoiminnassa.

Vaasan Setlementti ry:n kanssa on toteutettu yhteistyön käynnistyessä aloituskokous 4.12.2023 teams tapaamisena. Tapaamisesta on laadittu Setlementin toimesta muistio, joka toimitettu kaikille osallistujille. Muistioon on kirjattuna, että tulevaa asiakasmäärää on haastava arvioida, mutta uuden toimijan ensimmäisen vuoden asiakasmääräksi on arvioitu noin 20 asiakasta. Vaasan Setlementtiin on ohjautunut vuoden 2024 aikana yhteensä 16 asiakasta, joka hyvin lähellä tuota joulukuussa 2023 tehtyä arviotamme.

Vaasan Setlementti ry lausuu vaatimuksessaan, että heille on ohjattu kesän 2024 aikana pari kolme asiakasta ja heille olisi tullut ohjautua enemmän koska he olivat omasta mielestään etusijajärjestyksessä ensimmäisellä sijalla. Hankinta oli jaettu puolen vuoden mittaisiin jaksoihin, joista ensimmäinen oli 1.1.-30.6.2024 ja seuraava 1.7.-31.12.2024. Vaasan Setlementti katoo toimittamansa liite 4 mukaan, että he olisivat olleet ensimmäisellä sijalla etusijajärjestyksessä. Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa vaan he olivat 1.1.-30.6.2024 välisenä aikana sijalla 3 ja 1.7.2024-31.12.2024 välisenä aikana sijalla 2.

Vaasan Setlementti ry:lle on ohjautunut vuonna 2024 asiakkaita 16 kpl. Joulukuussa 2023 on arvioitu, että Vaasan Setlementti ry:lle ohjautuvien asiakkaiden määrä voisi olla 20 kpl.

Vaasan Setlementti ry:n toimittaman kuntouttavan työtoiminnan tuloslaskelma osoittaa 31.10.2024 asti tehtynä alijäämäistä tulosta. Alijäämä näyttää syntyneen palkkamenoista ja tilavuokrista. Yksistään kuntouttavan työtoiminnan tulos ei osoita mahdollista vahingon määrää. Hyvinvointialueen käsityksen mukaan Vaasan Setlementti ry on palkannut kolme uutta työntekijää sekä uudet toimitilat ennen kuin he ovat nähneet kuinka paljon he saavat asiakkaita joten riski kuluista on yksin Vaasan Setlementti ry:n vastuulla. Pohjanmaan hyvinvointialue ei ole missään vaiheessa sitoutunut tiettyyn asiakas- tai ostomäärään. Tämä seikka on tullut Vaasan Setlementti ry:n tietoon dynaamisen kilpailutuksen aikana. Vaasan Setlementille ohjautuneiden asiakkaiden määrä ei ole ollut vain pari kolme asiasta kuten Setlementti esittää korvausvaatimuksessaan vaan 16 kpl.

Aluehallitus päätti hylätä Vaasan Setlementti ry:n korvausvaatimuksen valmistelun ehdotuksen mukaisesti.

Pöytäkirjaan merkittiin, että johtava juristi Tuula Hartman oli paikalla vastaamassa mahdollisiin asiaan liittyviin kysymyksiin.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus päättää tutkittuaan asian hylätä Vaasan Setlementti ry:n korvausvaatimuksen.

Päätös:

Aluehallitus päätti hylätä Vaasan Setlementti ry:n korvausvaatimuksen valmistelun ehdotuksen mukaisesti.

Pöytäkirjaan merkittiin, että johtava juristi Tuula Hartman oli paikalla vastaamassa mahdollisiin asiaan liittyviin kysymyksiin.

Jakelu